

Tematski parkovi u Republici Hrvatskoj

Mijatović, Matej

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Pula / Sveučilište Jurja Dobrile u Puli**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:137:265568>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-19**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository Juraj Dobrila University of Pula](#)

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli

Fakultet ekonomije i turizma

«Dr. Mijo Mirković»

MATEJ MIJATOVIĆ

Tematski parkovi u Republici Hrvatskoj

Završni rad

Pula, 2021.

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli

Fakultet ekonomije i turizma

«Dr. Mijo Mirković»

Matej Mijatović

Tematski parkovi u Republici Hrvatskoj

Završni rad

JMBAG:0303085315, redoviti student

Studijski smjer: Marketinško upravljanje

Kolegij: Turistička animacija

Znanstveno područje: Društvene znanosti

Znanstveno polje: Ekonomija

Mentor: doc. dr. sc. Iva Slivar

Lektor: Vlado Mandić

Pula, rujan 2021.

Ja, dolje potpisani _____, kandidat za prvostupnika _____ovime izjavljujem da je ovaj Završni rad rezultat isključivo mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio Završnog rada nije napisan na nedozvoljeni način, odnosno da je prepisan iz kojega necitiranog rada, te da ikoji dio rada krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

Student

U Puli, _____

IZJAVA

o korištenju autorskog djela

Ja, _____ dajem odobrenje Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli, kao nositelju prava iskorištavanja, da moj završni rad pod nazivom _____

_____ koristi na način da gore navedeno autorsko djelo, kao cjeloviti tekst trajno objavi u javnoj internetskoj bazi Sveučilišne knjižnice Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli te kopira u javnu internetsku bazu završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice (stavljanje na raspolaganje javnosti), sve u skladu s Zakonom o autorskom pravu i drugim srodnim pravima i dobrom akademskom praksom, a radi promicanja otvorenoga, slobodnoga pristupa znanstvenim informacijama. Za korištenje autorskog djela na gore navedeni način ne potražujem naknadu.

U Puli, _____ (datum)

Potpis _____

Sadržaj

1. Uvod	2
2. Povijest turističke animacije	4
3. Povijest zabavnih i tematskih parkova	6
3.1 Povijest zabavnih i tematskih parkova.....	6
3.2 Moderni zabavni parkovi	12
4. Tematski parkovi u Hrvatskoj	13
4.1. Tematski parkovi u Hrvatskoj – višestruke studije slučaja	13
4.2. Tematski parkovi u svijetu	20
4.3 Usporedba tematskih parkova u Hrvatskoj i svijetu	27
4.4. SWOT analiza tematskih parkova u Hrvatskoj.....	28
5. Zaključak	29
6. Literatura	30
Popis slika.....	32
Popis tablica	333
Sažetak	344
Summary	355

1. Uvod

Tematski park kreativni je centar koji je izgrađen da bi zadovoljio raznoliku potražnju turista i na koncu odabir destinacije turista. Pod pozadinom kreativnog gospodarstva, tematski park kompleks je turističkog gospodarstva koji sinkretizira kreativne elemente. Svjetska turistička organizacija (WTO) predviđa da je tematski park jedan od tri trenda razvoja međunarodnog turizma sada i u budućnosti. Kroz savjetovanje velikog broja autora, rad elaborira industriju uglavnom iz povijesne evolucije i klasifikacije tematskog parka, raznolikost, raspored prostora i industrijsku povezanost.

Turistička animacija je veoma važna grana u turizmu jer pruža turistu zadovoljstvo koje on kasnije manifestira kroz pohvale i preporuke. Turistička animacija relativno je novi pojam u svijetu hotelijerstva i drugih uslužnih djelatnosti. Po svojim karakteristikama, turistička animacija je heterogena djelatnost koja obuhvaća hotelijerstvo i ugostiteljstvo a po nekim nepisanim pravilima i psihologiju, jer su animatori ti koji se najviše povežu s gostom putem neke opuštene priče ili razgovora. Animacija je ta koja gostu ili turistu daje osjećaj opuštenosti, da se može osjećati kao da razgovara s prijateljem no opet s nekom dozom profesionalnosti animatora.

Turizam kao glavna gospodarska grana republike Hrvatske zauzima veliku važnost među stanovnicima Hrvatske. Animacija je sve više prepoznata kao forma komunikacije u organiziranju slobodnog vremena turista. Cilj je turista odvojiti od njegovih svakodnevnih briga i nedaća i pružiti mu vrijeme koje će njemu biti izlaz iz svijeta kojeg on živi u svojoj zemlji stanovanja. Ukoliko to turistički animatori uspiju napraviti, stvorili su zadovoljnog gosta.

Tema ovog rada su tematski parkovi Hrvatske poput Aquacolorsa i Istralandije. Cilj je usporediti tematske parkove Hrvatske s onima u svijetu i prikazati njihove atrakcije, te napraviti SWOT analizu i zaključiti kakvi su parkovi u Hrvatskoj u usporedbi s onima u svijetu, s ciljem njihova poboljšanja, što ujedno predstavlja svrhu rada.

U radu su korištene sljedeće znanstvene metode: indukcija, dedukcija, analiza, sinteza, metoda komparacije te metoda studije slučaja.

Rad se sastoji od šest poglavlja. U prvom poglavlju opisuju se karakteristike tematskog parka i turističke animacije, važnost turizma u Republici Hrvatskoj, osobine kvalitetnog turističkog animatora te cilj završnog rada

U drugom poglavlju opisuje se povijest turizma i turističke animacije. Počeci turizma i turističke animacije od samog pronalaska najstarijih živućih organizama u svijetu te počeci turizma i turističke animacije u Hrvatskoj (villa Angiolina u Opatiji).

U trećem poglavlju spominje se povijest zabavnih i tematskih parkova i moderni zabavni parkovi. U potpoglavlju Povijest zabavnih i tematskih parkova u svijetu opisuju se prvi tematski parkovi i sam početak tog trenda. U potpoglavlju Moderni zabavni parkovi opisuje se početak zabavnih parkova kakve danas poznajemo.

U četvrtom poglavlju opisuju se tematski parkovi u Hrvatskoj i tematski parkovi u svijetu. Dakle, studija slučaja oba potpoglavlja te usporedba tematskih parkova u Hrvatskoj i onih u svijetu kao treće potpoglavlje.

SWOT analiza tematskih parkova u Hrvatskoj je četvrto potpoglavlje gdje se analiziraju snage, slabosti, prijetnje i prilike tematskih parkova u Republici Hrvatskoj.

U petom poglavlju zaključuje se rad te se opisuje masovni turizam današnjice.

U šestom poglavlju navedena je literatura korištena u ovom radu.

2. Povijest turističke animacije

Razdoblje turizma kakvog danas imamo i poznajemo počinje sredinom 19. st. Razlozi koji su utjecali na razvoj modernog turizma bili su tehnološki i znanstveni razvoj i životni standard. Nakon 2. svjetskog rata turizam doživljava veliku ekspanziju i zaživljava više nego ikada. Putovanja postaju poznanica svakom sloju društva, ne samo visokom tj. novčano dobrostojećem sloju. Države sve više počinju njegovati turizam prihvaćati ga kao važnu granu društva. U antičko doba spominju se prvi počeci putovanja iz zadovoljstva – u staroj Grčkoj to je bio odlazak na Olimpijske igre i proročište Delfi, a stari Rimljani su odlazili na dobro znane, danas zloglasne, borbe gladijatora i druge spektakle u brojnim amfiteatrima diljem države, od kojih je prednjačio Kolosej u Rimu.¹

Za početke turističke animacije i turističkih animatora u nekom najosnovnijem obliku može se reći da su bile dvorske lude. Dvorske lude i turistički animatori naravno da nisu ista djelatnost ili ista profesija, međutim cilj je luda bio zabaviti publiku šalama, groteskama i kritikama te se već tu naziru počeci profesije koju su ljudi danas razradili gotovo do najboljeg mogućeg izdanja.²

Počeci hrvatskog turizma koji je u vrhu svjetskog turizma započeo je vilom u Opatiji koja se naziva villa Angiolina, a izgrađena je 1844. godine. Zatim tu su opatijski hotel Kvarner koji je otvoren 1884. i hotel Therapia koji je otvoren 1894. godine te u Dubrovniku hotel Imperial koji je otvoren 1897. i bio je prvi hotel u Dubrovniku. Vila i ovi hoteli označavaju početak hrvatskog turizma kakvog danas poznajemo.³

Inozemni turizam tj. rast inozemnog turizma što ga valja spomenuti dolazi 1952. u razdoblju nakon 2. svjetskog rata. Kako je turizam rastao država je bila primorana graditi nove objekte koji će udovoljiti potražnju i smjestiti sve nove turiste koji su pristizali iz dana u dan. Prvi val izgradnje trajao je do 1975. godine. Međutim,

¹ <http://bioci.hr/turizam-kroz-povijest/> (06.06.2021.)

² <http://bioci.hr/turizam-kroz-povijest/> (06.06.2021.)

³ <https://www.visitopatija.com/villa-angiolina-istrazite-ulogu-turizma-u-povijesti-opatije-p471> (06.06.2021.)

Hrvatska je doživjela veliki pad turizma tijekom Domovinskog rata. Stopa dolaska turista pala je za 75% te je Hrvatski turizam vraćen na razinu 60-ih godina.⁴

Nakon završetka rata Hrvatska je počela pomalo vraćati svoj stari status i opet živjeti u svjetlu dobre države za putovanje. Blagi rast zabilježen je 1996. godine. Postupno se vraćaju turisti, no sezona traje svega dva mjeseca. Rekordna sezona Hrvatske zabilježena je 2014. godine kada je Hrvatsku posjetilo 13.100.000 turista.⁵

Turistička animacija u Hrvatskoj javlja se nastankom organiziranih dječjih rođendana, te na terasama hotela. Turistička animacija je profesija s velikim utjecajem u turizmu i može se reći da su brojke koje danas hrvatski turizam postiže velikim dijelom zasluga upravo turističke animacije.

⁴ <https://croatia.eu/index.php?view=article&lang=1&id=34> (06.06.2021.)

⁵ <https://www.udrugaturizma.hr/hrvatski-turizam-u-brojkama/> (06.06.2021.)

3. Povijest zabavnih i tematskih parkova

3.1 Povijest zabavnih i tematskih parkova

Zabavni park se temelji na raznim aktivnostima koje takav park uključuje, a to su primjerice vožnja vlakčićima, vožnja vlakovima smrti, ugostiteljski objekti i slično. Zabavni parkovi kakve danas poznajemo nisu uvijek bili ovakvih proporcija ili organizacija. Nekada svijet nije bio toliko orijentiran na zabavu nego su se zabavni parkovi u svojim počecima projicirali kao sajmovi, točnije srednjovjekovni sajmovi. Na takvim sajmovima ljudi su mogli uživati u živoj glazbi, plesu, nastupima cirkusa, te vidjeti neka velika djela tadašnjih čudotvoraca, kasnije mnogih svetaca. Razvoj prvih zabavnih parkova potaknut je industrijskom revolucijom.

Slika 1: Sajmovi u Slavoniji nekada

Izvor: www.brodportal.com (06.06.2021.)

Zabavni parkovi postižu veliku ekspanziju kada su prve velike svjetske izložbe privukle jako veliki broj posjetitelja. Povod izgradnji velikih zabavnih parkova bio je sajam koji je održan u Beču 1873. godine. Na istom prostoru nastaje veliki zabavni

park pod imenom Prater. Taj park je imao atrakcije koje su bile primjerene za ono doba, a to su bile streljane, vrtuljci i slični alati za razonodu.

Još jedan od razloga zašto su se zabavni parkovi proširili jest taj da su se bazirali na tradicijama koje su se prenosile s koljena na koljeno. Bartolomejski sajam bio je među prvim takvim sajmovima sa svojim početkom u Engleskoj. Izvorno je bio trodnevni događaj, a 1691. je skraćen na četiri dana.⁶ Bartolomejski sajam pružao je ponajviše trgovinske trampe a na tom sajmu mogle su se naći najrazličitije tkanine i niz drugih tekstilnih proizvoda te je kao takav uživao pozornost svih klasa tadašnjega engleskog društva. No među robnim i materijalnim dobrima narod je mogao uživati u sjajnim priredbama, glazbenicima, akrobatima i sličnim atrakcijama koje su privlačile i mlade i stare. Godine 1855. Bartolomejski sajam gubi bitku s gradskim vlastima koje ga gase jer su smatrali da je sajam uzrok razvratu i remećenju javnog reda i mira.

Slika 2: Bartolomejski sajam

Izvor: www.wikimedia.com (07.06.2021)

Velika prekretnica kako u Chicagu tako i cijeloj Americi dolazi otvaranjem novog „Ferris wheela“ ili „Velikog kotača“. To je bio zabavni park s velikim kotačem na kojem su se ljudi „vozili“. Danas postoje stotine takvih kotača po gradovima i državama, no ipak uz određene razlike između originalnog kotača s kojim je započeo

⁶ <https://www.historytoday.com/archive/london%E2%80%99s-last-bartholomew-fair> (06.06.2021.)

trend u Americi i današnjih kotača. „Ferris wheel“ duguje svoj dizajn i ime Georgeu Washingtonu Galeu Ferrisu Jr. iz Pittsburga u Pensilvaniji.

Veliki kotač koji se vrti sastoji se od strukture koja je pričvršćena na središnjoj osovini i prima više od dvije tisuće ljudi. Izgradnju ovog diva financirale su većinom prijevozničke kompanije koje su prevozile putnike od mjesta do mjesta. ⁷

Moguće je povući paralelu između zabavnih parkova nekad i danas. Zabavni parkovi su imali svrhu da se ljudi tijekom vikenda zabave i da otpuste svoje životne probleme iza sebe te da provedu kvalitetno vrijeme s obitelji, bilo to na kotaču koji se vrti ili gledanje cirkusa. Ljudi su oduvijek voljeli zabavu.

Povijest tematskih parkova više je vezana uz zabavne parkove, a prvi tematski park u Americi bio je „Santa land“ odnosno „Zemlja Djeda Mraza“ . Izvorno nazvan Santa Fe grad u Indiani dobio je novo ime 1850-ih.⁸ Američki poštanski ured odbio je dati to ime jer je neki drugi grad već nosio isto ime pa su stanovnici izabrali novo ime Djed Mraz. Kao jedina pošta s nazivom Djed Božićnjak grad je počeo dobivati na tisuće i tisuće pisama koja su zapravo bila želje upućene Djedu Božićnjaku. Poštar je s ostalim stanovnicima volonterima radio na odgovorima na ta pisma djece iz cijele zemlje. Početkom 40-ih godina prošlog stoljeća industrijalac Louis J. Koch kupio je 260 hektara zemlje kako bi stvorio zabavni park koji će opravdati ime grada. Zemlja Djeda Mraza otvorena je 1946. godine nudeći posjetiteljima atraktivno alpsko selo s trgovinama igračaka dizajniranim za djecu i sa svakodnevnim nastupima samog Djeda Mraza.⁹

⁷ <https://www.architecture.org/news/evolving-chicago/chicagos-ferris-wheel-story/> (07.06.2021.)

⁸ <https://santaslandnc.net/> (07.06.2021.)

⁹ <https://santaslandnc.net/> (07.06.2021.)

Slika 3: Santa Land u Indiani

Izvor: www.alamy.com (07.06.2021.)

Santa Land postao je prvi pravi tematski park u Americi. Jim Yellig portretirao je sv. Nikolu u parku, a park ga je zadržao od 1950-ih do danas. Osamdesetih je park dodao i Noć vještica i Četvrti srpanj kao dodatne praznike, a zatim je promijenjeno ime parka u „Holiday World“ ili „ Svijet praznika“. ¹⁰

Godine 1993. obitelj Koch dodala je i vodeni park. Tijekom godina park je dodao i nekoliko drvenih tobogana te i dalje nudi besplatnu kremu za sunčanje i besplatna bezalkoholna pića. Park je Dan zahvalnosti dodao kao temu 2006. godine. Prvi tematski park u Americi zabavljao je generacije i generacije Amerikanaca.¹¹

¹⁰ <https://www.holidayworld.com/holiblog/2018/10/11/park-history-santa-claus-land-holiday-world/> (07.06.2021)

¹¹ <https://www.holidayworld.com/holiblog/2018/10/11/park-history-santa-claus-land-holiday-world/> (07.06.2021)

Slika 4: Disneyland

Izvor: <https://www.arcadiapublishing.com/Navigation/Community/Arcadia-and-THP-Blog/September-2017/%E2%80%8BThe-Early-History-of-Theme-Parks-in-America> (07.06.2021.)

Od 1920-ih Disney očarava Amerikance svojim animiranim likovima. Animator, filmski producent i glumac koji daje glasove u crtanim filmovima osnovao je WED enterprisses 1951. s ciljem da stvori tematski park koji će ovjekovječiti čaroliju Disneyevog filmskog trenutka. ¹²

Mnoge godine je proveo istražujući i putujući po raznim tematskim parkovima diljem zemlje kako bi usavršio svoju viziju i osnovao jedinstveni park. Financiranje za projekt Disneylanda ostvario je putem poduzeća ABC, a pristao je i producirati jednu tjednu televizijsku emisiju koji je njegov projekt iz snova predstavio generaciji baby booma i njihovim roditeljima. ¹³

Park je na oduševljenje javnosti otvoren 1955. godine a mnogi su Amerikanci gledali i prijenos uživo. Na dan otvorenja park je imao tehničke poteškoće (zaustavljanje vlakića zbog preopterećenja i curenje plina) što je natjeralo Disneyland da se zatvori. Park je privukao više od milijun posjetitelja tijekom prvih 10 tjedana. ¹⁴

Izvorni financijski model bio je da se naplaćuje ulaznica te svaka vožnja posebno. No park se ubrzo prebacio na model u kojem su posjetitelji plaćali 2,50 dolara te dobili paket s osam vožnji. Većina parkova sada slijedi sveobuhvatni cjenovni model koji je prvi predstavio jedan od jačih tematskih parkova Six Flags.

¹² <https://www.history.com/this-day-in-history/disneyland-opens> (07.06.2021)

¹³ <https://www.history.com/this-day-in-history/disneyland-opens> (07.06.2021)

¹⁴ <https://www.history.com/this-day-in-history/disneyland-opens> (07.06.2021)

Zabavni parkovi uveli su različite pristupe za smanjenje standardnog vremena čekanja. Neki gosti nemaju dodatnih troškova, dok drugi zahtijevaju premiju cijene. Ovi pristupi obično sadrže različite strategije koje omogućuju gostima da zaobiđu standardnu liniju čekanja ili uđu u ekspresnu traku s minimalnim čekanjem. Koristeći višestruku regresijsku analizu i skup podataka od 2012. do 2018. istraživači (Mark Leung i Wenbo Wu, rad objavljen 18.07.2019.) su razvili statistički model koji im je omogućio predvidjeti očekivano prosječno dnevno vrijeme čekanja u Disneyjevim tematskim parkovima u Orlandu. Također su identificirali čimbenike koji utječu na vrijeme čekanja za najpopularnije atrakcije parkova.¹⁵

U kolovozu 1961. godine u Arlingtonu u Teksasu otvoren je Six Flags, produkt naftnog radnika i programera Angusa Wynnea Jr. usredotočen na temu povijesti Teksasa koji je ponudio prvi potpuni ili cjeloviti model cijene. Posjetitelji su uplatili jedinstvenu cijenu za ulaz koji je uključivao sve atrakcije parka. Jedini dodatni trošak bili su suveniri i hrana. Svaki dio parka usredotočio se na jednu od šest kultura koje su oblikovale državu tijekom povijesti, uključujući Francusku, Španjolsku, Meksiko te sam Teksas. Vožnje i atrakcije odražavale su jedinstveno nasljeđe Teksasa u poljoprivredi, industriji i na koncu južne i španjolske kulture.¹⁶

Jedinstvenu cijenu ulaznice nudio je među prvima i Coney Island park, o kojem će biti više govora u nastavku.

¹⁵ <https://www.adayinlatours.com/blog/the-history-of-disneyland/> (08.06.2021)

¹⁶ <https://investors.sixflags.com/investor-overview/company-history> (09.06.2021.)

3.2 Moderni zabavni parkovi

Početak modernih zabavnih parkova kakve danas poznajemo moguće je pripisati ranije navedenome zabavnom parku u Chicagu. Drugi inovativni park za ono doba bio je Coney Island. Naziv dobiva po poluotoku smještenom u dijelu New Yorka koji se zove Brooklyn Brooklyn s plažom koja se zove Brighton. Coney Island obuhvaća 50 različitih vožnja. Taj park je među prvim parkovima koji je uveo model naplate sveobuhvatne ulaznice s kojom se posjetitelj mogao voziti na svim vožnjama i uživati u čarima zabavnog parka s jednokratnom naplatom. Navedeni park nije isključivo tematski kao što su Six Flags, Disneyland ili Santa Land, nego se više temelji na vožnjama vlakčićima i sličnim atrakcijama. Coney Island je sezonski park koji većinom djeluje između Uskrsa i Noći vještica. Coney Island je izuzetno važan za razvoj modernih parkova jer bio jedan od prvih zabavnih parkova koji su nalik ovima koje danas imamo. Coney Island je još u funkciji nakon toliko puno godina. Bio je zatvoren neko vrijeme no otvorio se ponovno u 2021. godini.¹⁷

Zabavni parkovi predstavljaju veliki razvoj u suvremenom odmoru i rekreaciji. Psiholozi nisu mnogo doprinijeli istraživačkim aktivnostima u takvim institucijama, ali postoji značajan prostor za njihovo uključivanje. Tvrdi se da sadašnjoj istraživačkoj praksi nedostaje konceptualna usredotočenost, metodološka strogost i analitička sofisticiranost te da bi doprinos teorije atribucije, analize situacije osobe i multivarijacijskih statističkih postupaka poboljšao kvalitetu istraživanja tematskih parkova. Uočene su mogućnosti korištenja konteksta tematskog parka za akademske studije socijalne, ekološke, organizacijske, razvojne, pa čak i fiziološke psihologije.¹⁸

¹⁷ http://www.pdxhistory.com/html/coney_island.html (09.06.2021.)

¹⁸ <https://aps.onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1080/00050068508256175> (10.06.2021.)

4. Tematski parkovi u Hrvatskoj

4.1. Tematski parkovi u Hrvatskoj – višestruke studije slučaja

Tematski parkovi u Hrvatskoj nisu toliko razvijeni koliko tematski parkovi u svijetu. Hrvatska kao zemlja prepuna prirodne ljepote i kulturne baštine ima puno potencijala koje ne iskorištava. No Hrvatska se opet našla kao prepoznata zemlja u svijetu i po tematskim parkovima. Istralandia je primila svoju 22. nagradu u povijesti postojanja. Također mora se i spomenuti prekrasni vodeni park imena Aquacolors i vodeni park Solaris pored Šibenika. No osim tematskih parkova kojima je tema voda, Hrvatska ima i ostale tematske parkove. Dinopark u Funtani, na temu dinosaura te tematski park Sanc. Michael temeljen na povijesti.

Istralandia koja je opet prepoznata na međunarodnoj sceni okitila se svojom 22. nagradom. Na svečanoj podjeli nagrada Park World Excellence Awards naš aquapark Istralandia iz Novigrada bio je nominiran u kategoriji za „Najbolje iskustvo u vodenom parku“. U kategorizaciju za onog najboljeg ubrajali su se doživljaji na toboganima otvorenog i zatvorenog tipa, izvrsnost atrakcija i inovativnost u vodenim parkovima i kreativnost. EMEA je regija iz koje se biraju najbolji vodeni parkovi, a ona obuhvaća Europu, Srednji istok i Afriku. Uz Istralandiju tu su se našli i parkovi iz Češke, Poljske, Finske i dva iz Njemačke. Space Combo tobogan iz Istralandije osvojio je 3. mjesto.¹⁹

Aquapark Istralandia proglašen je četvrtim najboljim otvorenim vodenim parkom ljetnog karaktera.²⁰

Vodeni park Istralandia pozicionirao se na obali Istre, u bujnom šumovitom teritoriju grada Novigrada. Istralandia se sastoji od 27 atrakcija koje se proširuju uzduž kompleksa. Kao 3. u Europi i 5. u svijetu vodeni park Istralandia nudi zabavu i razonodu za sve generacije. Istralandia nudi tobogane za djecu i odrasle. Isto tako nudi se puno popratnih sadržaja kao što su gastro ponuda i usluga smještaja. Kroz kompleks može se pronaći puno različitog sadržaja kao što su bazeni za djecu koji

¹⁹ <https://hrturizam.hr/medunarodna-nagrada-za-aquapark-istralandia/> (09.06.2021.)

²⁰ <https://hrturizam.hr/medunarodna-nagrada-za-aquapark-istralandia/> (09.06.2021.)

su jako plitki kako ne bi došlo do utapanja djece mlađe dobi, veliki hidromasažni bazen koji je za starije osobe i djecu. Istralandia za turiste koji vole adrenalin pripremila je puno tobogana. Također Istralandia nudi i druge popratne sadržaje kao što su info pult, ormarići za stvari itd. Popratne aktivnosti u puno slučajeva prevagnu pri odabiru destinacije kod turista koji dvoje oko tematskog parka iste kategorije.²¹

Slika 5: Istralandia

Izvor:www.istralandia.hr (10.06.2021.)

Turistička animacija je uključena u ovaj vodeni park. Što se tiče animacije Istralandia pruža atrakcije poput body painta, beach volleya, gledanja animiranih filmova te aqua zumbe.

Uloga igre u plivanju i kretanju u vodi zauzima veliku važnost kod razvoja djece koja također pristupaju u aqua zumbi i puštanju valova. Promatrajući plivanje može se uočiti velika razlika između danog sporta i ostalih sportova. U usporedbi s ostalim sportskim igrama moguće je uočiti velika razlika u socijalnoj komponenti jer većina sportskih igara zahtijeva tim ili momčad, do je u ovakvoj vrsti sporta pojedinac sam. U takvoj vrsti aktivnosti djetetu se razvija stabilnost, agilnost i drugi elementi koji mogu pomoći u njegovu razvoju.

²¹ www.istralandia.hr (10.06.2021.)

Aquacolors je drugi najveći vodeni park u Hrvatskoj, nalazi se na zapadnoj obali Istre u gradu Poreču. Na površini od 100.000 metara četvornih tijekom sezone Aquacolors u prosjeku prima od 100 do 1.000 ljudi dnevno.²² Ovaj vodeni park jedan je od najmodernijih parkova u Europi koji u svom sastavu ima više od 20 vodenih atrakcija. Novina u Aquacolorsu je novi Crocodile bay koji ima hidromasažnu klupu te nove tobogane za djecu.

Slika 6: Crocodile Bay u Aquacolorsu

Izvor: www.aquacolors.com (10.06.2021.)

Također, Aquacolors nudi raznovrsnu ponudu hrane i pića, a suncobrani, ležaljke i parking su besplatni za posjetitelje parka. Aquacolors nudi tobogane djeci i ostalima koji ne smiju ići na velike tobogane te male bazene. Ovaj segment gdje je razrađena zabava za djecu puno doprinosi obiteljskom turizmu a u konačnici i prihodu.

Padding pool, plitki bazen za djecu, bazen za najmanju djecu. Kako je sigurnost djece na prvom mjestu, njihovu igru nadzire i spasilac.

U *Experience poolu*, bazenu za djecu većeg uzrasta, nalaze se vodeni toranj i tobogan kornjača. U tom bazenu montirane su i vodene mlaznice. Izgrađen je i potpuno novi bazen koji je u sklopu Crocodile Baya također za djecu i s dva nova tobogana: Tornado i Twister.

²² www.aquacolors.com (10.06.2021.)

Aquacolors nudi uslugu fotografiranja na toboganima. Opcija kupnje ulaznica preko interneta je također uključena. Vodeni park nudi usluge trgovine kako bi gost mogao kupiti suvenir da zabilježi svoj dolazak u Aquacolors.

Oba parka Aquacolors i Istralandia temeljena su na temi vode i vodenih radosti, no koje su razlike i koji je bolji? Većina elemenata parka je slična, parkovi su koncipirani da na svakom toboganu sjedi zaposlenik koji mora dati znak kako ne bi došlo do ozljeda ili međusobnog sudaranja što znači da su oba po pitanju sigurnosti zadovoljila. Razlozi koji se velikoj većini ljudi svrstavaju u jako važne su ti koliko je vruće i kako parkovi brinu da ohlade beton po kojem gost hoda. U Istralandiji beton rashlađuje puno malih prskalica koje neprestano rade, dok su u Aquacolorsu staze napravljene od umjetne trave kako bi se ublažila vrućina betona. U oba parka većina tobogana zahtijeva luftmadrace što čini zabavu još većom, no problem je taj što gost sam mora nositi luftmadrac na visine koje znaju dosežati i 20 metara. U Aquacolorsu je taj problem riješen tako što je na nekim atrakcijama postavljen lift koji prenosi madrace na napuhavanje na mjesto spuštanja. Usporedba cijena dana je u tablici 1.

Tablica 1: Usporedba cijena vodenih parkova Istralandia i Aquacolors

Skupina posjetitelja	Istralandia	Aquacolors
Djeca (do 100 cm)	Besplatno	Besplatno
Standardna ulaznica	230 kn	190 kn
Combo paket/obiteljski paket (2+1)	550 kn	460 kn

Izvor: samostalna obrada autora prema: Aquacolors.com i Istralandia.com

Usporedbom cijena vidimo da je Aquacolors nešto jeftiniji (Tablica 1.).

Aquapark Dalmatia je prvi tematski vodeni park u Dalmaciji, smjestio se između dječjeg hotela Andrija i obiteljskog hotela Jakov u obiteljskom dijelu Amadria park Šibenik. Raznolika ponuda atrakcija i usluga poput mnoštva tobogana prostire se na

osam tisuća metara četvornih, a nudi i „lijenu rijeku“, veliku bačvu i kids zone. U brojnim efektima vodenog parka uživaju svi, od onih najmanjih do onih najstarijih. Aquapark ima kapacitet od 1.000 ljudi koje može ugostiti odjednom. Spasioci su prisutni. Aquapark nudi model jednokratnog plaćanja, što znači da gost plati na ulazu i to je sve.²³

Amadria park Šibenik u čijem je sklopu Aquapark Dalmatia prošire se na četiri kilometra dugoj plaži na kojoj se nalazi pet tematski osmišljenih plaža. Osim smještaja nudi se i domaća gastro kuhinja i ponuda barova.

Slika 7: Aquapark Dalmatia

Izvor: www.aquapark-dalmatia.com (10.06.2021.)

Dinopark Funtana smješten je u malome mjestu Funtana blizu Poreča. Ovaj tematski park bazira se na dinosaurima. U ovom parku ljudi svih generacija mogu uživati u vožnjama i dinosaurima. Tu posjetitelji mogu upoznati prehistorijski svijet uz više od 80 dinosaura koji su u originalnoj veličini. Staza koja se sastoji od 1,6 kilometara prolazi kroz razne terene istarskog pejzaža. Što se tiče zabavnog parka, ovaj park nudi adrenalinske vožnje te izazovne discipline kao što su gađanje lukom i strijelom gdje se mladi i stari mogu okušati u streličarskim sposobnostima. Za one najmlađe dostupan je i zabavni park u zatvorenom i Dinoride koji je namijenjen za jahanje dinosaura. U ovom parku se nalazi i zoološki vrt koji se sastoji od mini koza, albino pitona, iguana i drugih životinja. Posjetitelji se mogu okušati i u paleontološkom

²³ : www.aquapark-dalmatia.com (10.06.2021.)

istraživanju kostura dinosaura dok gost šeta Skeleton valleyjem.²⁴ Gastro ponude također ne manjka, posjetitelji se mogu opustiti u tematskom restoranu dinosaura i uživati u jelima s roštilja. Također i restoran McDinos nudi pregršt hrane uz koju gost može uživati u predstavi uživo.

Slika 8: Dinopark Funtana

Na slici 8. je prikazan dinosaur u 1:1 omjeru veličine.

Izvor: <https://dinopark.hr/hr/atrakcije/> (10.06.2021)

Fun Park Biograd je tematsko zabavni park koji je lociran na jadranskoj obali mora odnosno u gradu Biograd na Moru te pruža zabavu za cijelu obitelj. Pustolovine koje ovaj park nudi sastoje se od tri tematike: svemir, gusarski brod i divlji zapad. Osim vožnje, park nudi i program animacije u kojem sudjeluju žongleri, mađioničari, stand-up komičari te cirkusanti i mnogi drugi. Na raspolaganju su raznovrsni sadržaji za goste koji ne žele avanturu i adrenalin poput klasičnih videoigrica koje se nalaze u „Games Hallu“. Atrakcija koje se pokazala uspješnom je i XD Dark Ride, avanturističko, virtualno interaktivno putovanje bespućima računalne simulacije. Park nudi gastronomsku ponudu i dodatne usluge poput tema buildinga, rođendana pa čak i vjenčanja, no takve se usluge moraju unaprijed dogovoriti. Park je član IAAPA, krovne organizacije svih zabavnih parkova svijeta.²⁵

Svemir kao tematska cjelina ovog parka nudi zero gravity trampoline i skakalice za najmlađe i osjećaj gravitacije kakvu se može osjetiti izvan zemljine atmosfere.

Što se Divljeg zapada tiče gost ima mogućnost upustiti se u pravu kaubojsku avanturu u kojoj ga čekaju iznenađenja poput dinosaura.²⁶

²⁴ <https://dinopark.hr/hr/atrakcije/> (10.06.2021.)

²⁵ <https://www.funparkbiograd.com/en/> (11.06.2021.)

²⁶ <https://www.funparkbiograd.com/en/> (11.06.2021.)

Posljednja ali ne i manje važna tematska cjelina je Piratski brod u kojem se gost može uputiti u neriješene misterije izgubljenoga grada Atlantide.

Slika 9: Fun Park Biograd

Slika 9. prikazuje vlak smrti u Fun Park Biogradu.

Izvor: www.hrturizam.hr (11.06.2021.)

4.2. Tematski parkovi u svijetu

Tematski parkovi u svijetu su nešto više razvijeniji i napredniji za razliku od hrvatskih parkova. Parkovi u svijetu imaju nebrojeno puno tema te su neki toliko inovativni da ne bismo niti vjerovali da postoje. Od Legolanda u Danskoj do Čarobnog svijeta Harry Pottera – neki su od tematskih parkova diljem svijeta koji će biti predstavljeni u nastavku.

Walt Disney World zasigurno je najveći i najposjećeniji tematski park u svijetu. Posjetitelji u sklopu izleta dobiju parade crtanih junaka i vožnje .Disney World predstavljaju četiri tematska parka, uključujući jedan noćni park, dva vodena parka i 24 tematska hotela. U parku se održavaju razni svečani događaji u duhu Halloweena ili božićne zabave i mogu se posjetiti u bilo koje doba godine. Disney World je pravi grad. Imanje se prostire na 25.000 hektara.²⁷ Odmaralište koje je u sklopu samog parka sastoji se od 27 tematskih hotela. Dizajniran kao dodatak već postojećem Disneylandu u Anaheimu otvorenom 1955. godine kompleks je razvio Walt Disney „Projekt Florida“ te kako je bio poznat trebao je razviti zasebnu viziju s nizom novih atrakcija.²⁸ Walt Disney je umro 15. prosinca 1966. godine,²⁹ tijekom početnog planiranja kompleksa. Nakon njegove smrti tvrtka se hrvala s idejom hoće li projekt Disney World ostvariti. 2018. Walt Disney World bio je najposjećenije odmaralište na svijetu, s prosječnom godišnjom posjećenošću većom od 58 milijuna ljudi. Naselje je vodeće odredište Disneyjevog svjetskog korporativnog poduzeća i postalo je popularna glavna atrakcija u američkoj kulturi.

Festival kralja lava održava se u kampu - Minnie i Mickey. Priređuje posjetiteljima zabavu, točnije priredbu koja traje 30 minuta i temelji se na poznatom filmu „Kralj lavova“ te je primjeren svim uzrastima. Gosti su smješteni na niskim postoljima dok gledaju predstavu koja je slična onoj na Broadwayu.³⁰

²⁷ <https://disneyland.disney.go.com/destinations/disneyland/> (11.06.2021.)

²⁸ <https://www.history.com/this-day-in-history/disneyland-opens> (11.6.2021.)

²⁹ <https://www.history.com/this-day-in-history/disneyland-opens> (11.06.2021.)

³⁰ <https://hr.traasgpu.com/top-10-atrakcija-u-disney-worlds-animal-kingdom/> (11.06.2021.)

Slika 10: Predstava kralja lavova

Slika 10. prikazuje predstavu kralja lavova u Disneylandu

Izvor: <https://hr.traasgpu.com/top-10-atrakcija-u-disney-worlds-animal-kingdom/> (11.06.2021.)

Kilimanjaro Safari, lociran na Buena Vista jezeru u posjedu je Walt Disneyja te u njihovoj organizaciji. Posjetitelj može uživati u otvorenom safariju koji podsjeća na savane Afrike. Tamo je stanište divljih životinja poput zebre, nosoroga, slona i žirafe. Tijekom ove avanture gost nailazi na plitke plovne putove kao u Africi. Na kraju putovanja gost može vidjeti i termitne nastambe koje mogu doseći visinu od približno sedam metara.³¹

Zabavni park Legoland u Danskoj sagrađen je od 46 milijuna lego kockica. Glavna je atrakcija ne samo u Billundu, već i širom Danske. U 2018. godini najveći Legoland na svijetu, ukupne površine 100.000 metara četvornih, slavio je 50. obljetnicu, dok je prije 15 godina premašio broj od 50 milijuna posjetitelja. Park se sastoji od više tematskih područja koja turisti smatraju atraktivnima. U ovom tematskom parku mogu se zateći i neke slavne osobe napravljene u omjeru 1:1 poput Hansa Christiana Andersena.³²

Miniland je smješten u sredini samog parka, a plijeni najviše pozornosti gostiju. Srce parka je naziv za ovo mjesto jer je upravo tu započela sama gradnja parka. Miniland

³¹ <https://www.themeparktrader.com/theme-park-guides/walt-disney-world/disneys-animal-kingdom/9-awesome-facts-and-secrets-about-kilimanjaro-safaris/> (11.06.2021.)

³² <https://www.legoland.dk/en/about-legoland/> (11.06.2021.)

je koncipiran tako da su tu smještene veće atrakcije gradova diljem svijeta. Danska, Norveška, SAD, Europa sve te regije i države imaju svoje atrakcije u Minilandu.

Glavne atrakcije Minilanda su četvrt Nyhavn u Kopenhagenu, Amalienborg - danska kraljevska palača u Kopenhagenu, Nasip Bryggen u Norveškoj, sva područja Amsterdama u Nizozemskoj, Kip slobode u New Yorku, Capitol u Washingtonu i Mount Rushmore, budistički hram Bangkoka i egipatske piramide.

Legoredo je mjesto za obožavatelje Divljeg zapada, u obliku indijanskih sela i kaubojskih salona nalik baš onim pravima. Gost se može upustiti u avanturu kroz kuću strave ili pokušati pronaći izlaz iz labirinta koji je omeđen zrcalima.

Arktički krug jedno je od rijetkih područja gdje posjetitelji provode najviše vremena i gdje uživaju u čarima ledenih lego igračaka. Tu su uvijek najveći redovi jer se održavaju atrakcije poput Škole pilota.³³

Slika 11: Legoland

Slika 11. predstavlja jednu od atrakcija u Legolandu.

Izvor: <https://nordicpoint.net/danska/top-atrakcije/legoland/> (12.06.2021.)

Europa park je jedan od najpopularnijih svjetskih tematskih parkova bez naziva "Disney" u njemu. To je najveći tematski park u Njemačkoj i drugi najpopularniji park u Europi koji je u 2016. privukao više od 5,6 milijuna posjetitelja. Park može primiti do 50.000 posjetitelja u jednom danu. Europa park je u vlasništvu i pod upravom Macka. Ima dvanaest podmetača za valjke s električnim vozilom koje prelazi preko

³³ <https://www.legoland.dk/en/about-legoland/> (11.06.2021.)

rudnika dijamanata.³⁴ U parku je 13 brzih vlakova, najstariji je Alpen express Enzian otvoren 1984. Park nudi i desetak različitih priredaba poput umjetničkog klizanja i flamenca te kazalište lutaka. Jedna od predstava je kazališno-multimedijalni šou „Zeitreise“ U središtu je kružno kazalište oko kojeg su postavljena sjedala.³⁵

Slika 12: Europa park

Slika 12. prikazuje pogled na Europa park.

Izvor:www.viator.com (12.06.2021)

Hobbiton je tematski park koji oduševljava sve fanove nastavaka „Gospodar prstenova“ i „Hobbit“. Selo je napravljeno na temi hobita. Obilazak filmskog područja na 14 hektara započeo je 2002. godine i nastavlja se svakodnevno. Izlet traje dva sata i veoma je popularan, pogotovo među fanovima. Sada su na vidiku 44 rupe gdje su hobiti, no moguće je ući u samo nekoliko njih.³⁶ Osim najmanjih sagrađenih u odgovarajućoj veličini jer su hobiti puno manji od ljudi, neke su građene i u većim razmjerima kako bi glumci hobita izgledali manji. Osim nekoliko iznimki boja ulaznih vrata označava mjerilo; npr vrata plave boje na hobit rupama izgrađena su po mjeri čovjeka.

³⁴ www.europapark.de (12.06.2021.)

³⁵ www.europapark.de (12.06.2021.)

³⁶ www.hobbitontours.com (12.06.2021.)

Slika 13: Hobbiton, Novi Zeland

Slika 13. prikazuje čovjeka u odnosu na rupu nalik onoj iz filma.

Izvor: www.hobbitontours.com (13.06.2021.)

Vodeni park Sea World Orlando jedan je od najvećih vodenih parkova u SAD-u i ne samo da je tema voda, nego u tom parku gost može i naučiti štošta. Park ima mnogo različitih vrsta životinja koje možemo pronaći u prirodi oko nas. Od životinja koje slobodno šecu i koje žive bezbrižan život, do onih najugroženijih vrsta. U ovom parku su vukovi, delfini, kitovi, primati, morski lavovi, pingvini, polarni medvjedi i mnoge druge životinje.³⁷ Vodeni park nudi i smještaj gostiju, rezervirano sjedalo na predstavi, neograničeno boravljenje u parku i mnoge druge usluge. Jedna od pogodnosti koje park nudi je i besplatno noćenje je dijete. Ako se pojedinac ili obitelj odluči provesti Božić u sklopu Seaworlda u Orlando imaju priliku gledati i uživati u predstavama s tematikom Božića i jednu besplatnu noć ostaju li tri dana ili više. Većina ljudi ide u parkove zasnovane na temi životinja da vide stvorenja koja nikada prije nisu vidjeli. U Rafiki's Planet Watch u Disneyjevom životinjskom carstvu turisti mogu vidjeti laboratorije u kojima rade istraživači. Jedan aktualni projekt uključuje proučavanje hormona koji se nalaze u izmetima majmuna.³⁸

³⁷ <https://seaworld.com> (13.06.2021.)

³⁸ <https://www.vvvd.org/cms/lib010/IL01905528/Centricity/Domain/3521/AOW%20Theme%20Parks.pdf> (13.06.2021.)

Slika 14: Sea World Orlando, SAD

Na slici 14. nalazi se atrakcija u vodenom parku Sea World Orlando.

Izvor: www.orlandoweekly.com (13.06.2021.)

Moomin park koji se nalazi u Finskoj tematski je park zasnovan na Moomin knjigama Tove Janssona. Dizajnirao ga je Dennis Livson, a smješten je na otoku Kailo pored starog grada Naantali, na jugozapadu Finske. Glavna atrakcija ovog tematskog parka je kuća Moomin koja gostima pruža razgledavanje svih pet katova kuće.³⁹ Također je moguće otići i na neka mjesta koja su spomenuta i koja su baza animiranog filma Moomin. Vatrgosni dom i Snufkinov kamp samo su neke od atrakcija koje gost može posjetiti tijekom svog boravka u parku. Posjetitelji čak mogu i upoznati likove o Moomin parku. Moomin park nije klasični park jer nema vožnje. No ima mnogo staza koje ostavljaju bez daha kao što su Toffleov put gdje se nalazi Vještiji labirint te špilja Hattifatteners. Izvode se i predstave u natkrivenom Moomin kazalištu i na otvorenom.

³⁹ www.moominworld.fi (13.06.2021.)

Slika 15: Moomin park

Na slici 15. nalazi se dom Moomina.

Izvor: www.moominworld.fi (13.06.2021.)

4.3 Usporedba tematskih parkova u Hrvatskoj i svijetu

Tematski parkovi u svijetu su jako inovativni i moderniji što se tiče infrastrukture i atrakcije koje pružaju. Cijene su relativno visoke. Većina tematskih parkova u svijetu pruža ponudu smještaja koja uvelike određuju poziciju na svjetskom tržištu tematskih parkova. U Hrvatskoj vrlo malo tematskih parkova pruža tu uslugu. Gastronomska ponuda je relativno slična jer se gotovo u svim tematskim parkovima, kako u svijetu tako i u Hrvatskoj, nudi raznolika ponuda hrane i pića.

Atrakcije koje su sigurno najbitniji čimbenik u svijetu tematskih parkova su puno opširnije i razrađenije u stranim zemljama nego u Hrvatskoj. Tematski parkovi su puno veći te samim time gost više ostaje u resortu. Hrvatska bi mogla ponuditi tematske parkove za svako godišnje doba koje je sezonski izraženo u Hrvatskoj; zimi može biti u funkciji tematskog parka u Gorskom kotaru kojem je tema snijeg i snježne radosti, iglui, pingvini i slično. Ta strana tematskih parkova nije razrađena u Hrvatskoj koliko je u svijetu. Svakako Hrvatska ima predivne tematske parkove diljem zemlje kojima se može pohvaliti, kao i nagradama i pohvalama, no u svijetu tematski parkovi su više razrađeni kao cjelina. No sama čar tematskog parka je subjektivan osjećaj.

4.4. SWOT analiza tematskih parkova u Hrvatskoj

Na temelju ranijih prikaza višestrukih studija slučaja, u nastavku donosi se rezimirani prikaz SWOT analize tematskih parkova u Hrvatskoj.

Tablica 2: SWOT analiza tematskih parkova u Hrvatskoj

SNAGE (Strength) - povoljan geoprometni položaj- reputacija zemlje za odmor na visokom glasu- visoke nagrade tematskih parkova- pejzaž- vruća ljeta- profesionalnost osoblja	SLABOSTI (Weaknesses) - zemlja na glasu s lošom političkom situacijom- parkovi bez ponude noćenja- manjak spektra tema- manji parkovi- nedostatna marketinška strategija tematskih parkova
PRILIKE (Opportunities) - većina gostiju ide na ljetovanje gdje je more- parkovi koji su originalni (npr. Dinopark)- dolazak novih tehnologija (atrakcije nove generacije)	PRIJETNJE (Threats) - konkurencija susjednih država- otvaranje novih parkova na Mediteranu- supstitucija proizvoda (odlasci gostiju u hotele ili parkove prirode)- promjene ukusa potrošača

Izvor: samostalna obrada autora

5. Zaključak

Tematske i zabavne parkove moguće je okarakterizirati kao vrelo zabave za sve dobne uzraste koji su željni zabave, bez obzira na godine. Tematski parkovi će s lakoćom pronaći svoju klijentelu.

Masovni turizam se danas podosta promijenio. Više cilj turizma nije masovna skupina nego se danas turizam okreće pojedincu kao subjektu. Sport, zabava, rekreacija su, međutim, ono što gosti traže. Tematski parkovi to uvelike i nude. Također, tematski parkovi ljudima mogu pružiti i svakakve edukacijske i zanimljive sadržaje gdje gost kroz zabavu može ponešto i naučiti. Ne naučiti samo o povijesti nekog mjesta, već i o kulturološkim stavovima i tradicijama stanovnika. Tematski park daje jednu zaokruženu priču koja obuhvaća doista mnogo spektara života. Predstavljanje domaće ili autohtone kulture gostima jedan od glavnih uzroka zašto nastaju tematski parkovi, jer je predstavljanje domaćeg i prirodnog jedna od odlika modernog turizma. Tematski parkovi uvelike podižu posjećenost mjesta te povećavaju broj noćenja u okolini tematskog parka. Ponegdje i produžuju turističku sezonu.

U radu daje se prikaz devet među najpoznatijim tematskim parkovima u svijetu te pet parkova u Hrvatskoj, odnosno elaboriraju se atrakcije i vrijednosti koje ti parkovi nude u usporedbi s drugim parkovima. Može se zaključiti da svaki park igra važnu ulogu na tržištu, bilo inozemnom ili domaćem.

Kao zaključak za ovu temu autor smatra da Hrvatska ima srednje nisku razvijenost tematskih parkova, te da je želja za posjećivanjem tematskih parkova sve veća iz godine u godinu. Hrvatskoj nedostaju elementi snijega kao teme, kako bi se sezona produžila kroz cijelu godinu, a ne samo tijekom ljeta. Također, vodeni parkovi žude za novim atrakcijama, a to brojni parkovi i čine, prateći najnovije trendove kao npr. Istralandia koja ima animatore obučene u aktualne superheroje, a Aquacolors ima svoju TikTok stranicu na koju postavlja svoj najnoviji sadržaj.

6. Literatura

Knjige:

- Ravkin R., (1999). Pojam animacije: ur. Pekaž S., Animacija u hotelijersko-turističkoj ponudi, Hrvatska udruga hotelijera i restoratera, Opatija, str. 19.–24.
- Leko G., Grčić - Zubčević N., (2000), Uloga igre u plivanju: ur. Andrijašević M., Slobodno vrijeme i igra, Fakultet za fizičku kulturu Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, str. 117.–121.

Članci:

Guanglin H. (2013). „A Research Review on Theme Park“, Business and Management Research“ Vol.2, N.4, DOI: <https://doi.org/10.5430/bmr.v2n4p83>

Mrežni linkovi:

- <https://www.adayinlatours.com/blog/the-history-of-disneyland/> (08.06.2021.)
- www.alamy.com (07.06.2021.)
- <https://aps.onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1080/00050068508256175> (10.06.2021.)
- <https://www.arcadiapublishing.com/Navigation/Community/Arcadia-and-THP-Blog/September-2017/%E2%80%8BThe-Early-History-of-Theme-Parks-in-America> (07.06.2021.)
- <https://www.architecture.org/news/evolving-chicago/chicagos-ferris-wheel-story/> (07.06.2021.)
- www.aquapark-dalmatia.com (10.06.2021)
- www.aquacolors.hr (10.06.2021.)
- <http://bioci.hr/turizam-kroz-povijest/> (06.06. 2021.)
- www.brodportal.com (06.06. 2021.)
- <https://www.businesswire.com/news/home/20210322005240/en/Six-Flags-Announces-Reopening-of-Six-Flags-Great-America-Parks> (08.06.2021.)
- <https://croatia.eu/index.php?view=article&lang=1&id=34> (06.06.2021.)
- <https://dinopark.hr/hr/atrakcije/> (10.06.2021.)
- <https://dinopark.hr> (10.06.2021.)
- <https://disneyland.disney.go.com/destinations/disneyland/> (11.06.2021.)
- <https://enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=29314> (07.06.2021)
- www.europapark.de (12.06.2021.)
- <https://future.utsa.edu/latest-news/utsa-researchers-are-using-science-to-improve-theme-park-lines/> (08.06.2021.)
- <https://www.funparkbiograd.com/en/> (11.06.2021.)

- <https://www.history.com/this-day-in-history/disneyland-opens> (07.06.2021.)
- <https://www.historytoday.com/archive/london%E2%80%99s-last-bartholomew-fair> (06.06.2021.)
- <https://www.holidayworld.com/holiblog/2018/10/11/park-history-santa-claus-land-holiday-world/> (07.06.2021.)
- <https://www.hobbitontours.com/> (12.06.2021.)
- www.hrturizam.hr (11.06.2021.)
- <https://hrturizam.hr/medunarodna-nagrada-za-aquapark-istralandia/> (09.06.2021.)
- <https://investors.sixflags.com/investor-overview/company-history> (09.06.2021.)
- www.istralandia.hr (10.06.2021.)
- <https://www.legoland.dk/en/about-legoland/> (11.06.2021.)
- <https://lunaparknyc.com/> (09.06.2021.)
- <https://www.moominworld.fi/> (13.06.2021.)
- <https://nordicpoint.net/danska/top-atrakcije/legoland/> (12.06.2021.)
- www.orlandoweekly.com (13.06.2021.)
- http://www.pdxhistory.com/html/coney_island.html (09.06.2021.)
- <https://santaslandnc.net/> (07.06.2021.)
- <https://seaworld.com/> (13.06.2021.)
- <https://www.themeparktrader.com/theme-park-guides/walt-disney-world/disneys-animal-kingdom/9-awesome-facts-and-secrets-about-kilimanjaro-safaris/> (11.06.2021.)
- www.timeout.com (09.06.2021)
- <https://hr.traasgpu.com/top-10-atrakcija-u-disney-worlds-animal-kingdom/> (11.06.2021.)
- <https://www.udrugaturizma.hr/hrvatski-turizam-u-brojkama/> (06.06.2021.)
- www.viator.com (12.06.2021.)
- <https://www.visitopatija.com/villa-angiolina-istrazite-ulogu-turizma-u-povijesti-opatije-p471> (06.06.2021.)
-
- <https://www.vvsd.org/cms/lib010/IL01905528/Centricity/Domain/3521/AOW%20The%20Parks.pdf> (13.06.2021.)

Popis slika

Slika 1: Sajmovi u Slavoniji nekada

Slika 2: Bartolomejski sajam

Slika 3: Santa Land u Indiani

Slika 4: Disneyland

Slika 5: Istralandia

Slika 6: Crocodile Bay u Aquacolorsu

Slika 7: Aquapark Dalmatia

Slika 8: Dinopark Funtana

Slika 9: Fun Park Biograd

Slika 10: Predstava kralja lavova

Slika 11: Legoland

Slika 12: Europa park

Slika 13: Hobbiton

Slika 14: Sea World Orlando

Slika 15: Moomin Park

Popis tablica

Tablica 1: Usporedba cijena vodenih parkova Istralandia i Aquacolors

Tablica 2: SWOT analiza tematskih parkova u Hrvatskoj

Sažetak

Tematski parkovi mjesto su za sve uzraste. Ljudi dolaze u tematske i zabavne parkove da bi opustili svoje tijelo i duh, no dolaze i radi adrenalina. Predmet završnog rada su tematski parkovi i njihov razvoj i atrakcije. Prikazan je razvoj tematskih parkova kroz vrijeme. Prikazana su i dva najveća hrvatska vodena parka Aquacolors i Istralandia te njihova usporedba i ostali značajni tematski parkovi u Hrvatskoj. Prikazani su neki od najboljih tematskih parkova u svijetu i njihove atrakcije. SWOT analiza temeljena je na analizi tematskih parkova u Hrvatskoj. Uspoređeni su tematski parkovi u Hrvatskoj i svijetu.

Hrvatska ima puno potencijala za razvoj tematskih parkova. Na tržištu gdje se nalaze, hrvatski tematski parkovi već visoko kotiraju, no očekuje se procvat.

Ključne riječi: tematski park, SWOT analiza, tržište, potencijal.

Summary

Theme parks are a place for all ages of people. People come to theme and amusement parks to relax their body and spirit, but they also come for adrenaline. The subject of the final work are theme parks and their development and attractions. The development of theme parks over time is presented. The two largest Croatian water parks Aquacolors and Istralandia are presented, as well as their comparison to the other theme parks in Croatia. Theme parks in the world and their attractions are shown. SWOT analysis is based on the analysis of theme parks in Croatia. Theme parks in Croatia and the world are compared. Croatia has a lot of potential for the development of theme parks. In the market where Croatian theme parks are located, they are already highly ranked, but a boom is expected.

Keywords: theme parks, SWOT analysis, market, potential.